Urzędnicy i AI

Kategoria: Aktualności
Opublikowano: środa, 12, listopad 2025 12:20
Tomasz Smaś
Odsłony: 1104

Administracja publiczna w Polsce wykazuje dużą chęć do wdrażania i wykorzystywania sztucznej inteligencji (AI), jednak rzeczywistość w urzędach jest daleka od zaawansowania. Badania przeprowadzone przez Ministerstwo Cyfryzacji oraz wspólny raport Google Cloud Polska i Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) wskazują na znaczące luki kompetencyjne i systemowe bariery, które skutecznie hamują cyfrową transformację sektora publicznego.

Badanie Ministerstwa Cyfryzacji, zrealizowane na próbie ponad 8 tysięcy urzędników, wykazało, że zdecydowana większość pracowników (około 84%) ocenia swoją wiedzę na temat AI jako podstawową lub średnią, a jedynie 3% deklaruje, że jest ona zaawansowana. Jednocześnie, blisko 60% urzędników przyznaje, że ich wiedza jest tylko podstawowa, a co piąty uczestniczył w szkoleniach z tego obszaru w ciągu ostatnich dwóch lat.

Wśród urzędników panuje jednak ogromna motywacja do zmiany. Ponad 93% ankietowanych wyraża chęć podniesienia swoich kompetencji w zakresie wykorzystania AI w administracji publicznej i chętnie uczestniczyłoby w specjalistycznych szkoleniach. Ta wysoka motywacja stanowi trend odwrotny niż w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, które, jak wynika z badań, zmagają się z podobnymi problemami, ale wykazują mniejszą otwartość na nowe technologie.

Mimo pozytywnej postawy, urzędnicy identyfikują szereg istotnych lub bardzo istotnych przeszkód we wdrażaniu AI. Na czele listy barier, wskazywanych przez 82% ankietowanych, stoi brak wiedzy i umiejętności.

Inne kluczowe bariery to: brak jasnych regulacji prawnych (niemal 76%); brak zasobów finansowych (73%); bariery techniczne (69%); opór przed zmianami (65,6%).
Luki kompetencyjne dotyczą zarówno pomysłów na wykorzystanie AI w procesach, jak i samej dostępności narzędzi oraz uregulowania ich użycia w urzędach pod kątem governance'u, zastosowania praktycznego, prawnego i etycznego.

Zarówno badania Google Cloud Polska i PFR, jak i ankiety resortu, podkreślają, że administracja publiczna wymaga pilnego podniesienia kompetencji w kilku kluczowych obszarach, które są wspólne z wyzwaniami sektora prywatnego, ale w administracji są dodatkowo obciążone systemowymi ograniczeniami.

Wśród najważniejszych kompetencji niezbędnych do wdrożenia AI urzędnicy wskazali:

- Fundamentalna wiedza o AI i umiejętność identyfikacji korzyści.
- Zarządzanie danymi i zapewnienie cyberbezpieczeństwa.
- Zarządzanie ryzykiem prawnym – ocenione jako kompetencja krytyczna, co wiąże się z obawami dotyczącymi niepewności regulacyjnej.
- Kształtowanie kultury organizacyjnej sprzyjającej innowacjom.
- Administracja publiczna boryka się dodatkowo z systemowymi ograniczeniami wynikającymi z procedur zamówień publicznych oraz nieefektywną wymianą danych między instytucjami, co dodatkowo utrudnia wdrożenie zaawansowanych systemów AI.

Zaleca się aby samorządy rozpoczęły proces wdrażania AI od zmapowania najbardziej powtarzalnych procesów i tych, w których występuje największy wolumen klientów i spraw, co pozwoliłoby na odciążenie pracy urzędników.

Phoca PDF

Kolejnym kluczowym krokiem jest uregulowanie wykorzystania sztucznej inteligencji poprzez spisanie wewnętrznych zasad (governance'u), określenie komu przyznać licencje, w jakich przypadkach urzędnicy mogą korzystać z AI oraz czy należy informować klientów o jej wykorzystaniu w korespondencji. Dopiero po uregulowaniu tych kwestii, urzędy powinny przejść do wdrażania samej technologii.

Podkreślono, że samorządowcy są bardzo chętni do używania sztucznej inteligencji, ale obecnie często robią to za pomocą prywatnych urządzeń. Uregulowanie kwestii AI i zapewnienie odpowiednich, bezpiecznych narzędzi mogłoby skutecznie skanalizować tę motywację w kierunku bezpiecznej i efektywnej pracy administracji publicznej.

Źródło: Newseria

Phoca PDF